

Qalib ölkənin legitim maraqları nəzərə alınmalıdır

Avropa İttifaqının son qərarları Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması istiqamətindəki fəaliyyətinin səmimiyyətinə şübhə yaradır

Ötən ilin oktyabrında Azərbaycan, Ermənistan, Fransa liderləri və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti arasında keçirilmiş Praqa görüşündə Aİ-nin mülki monitorinq missiyasının Ermənistan-Azərbaycan sərhədinə göndərilməsi ilə bağlı razılıq əldə olundu. Razılığa əsasən, missiya iki ay müddətinə 40 nəfərdən ibarət heyətlə fəaliyyət göstərəcəkdə. Azərbaycan bunun sülh prosesinin sürətlənəcəyinə, normallaşma prosesinə kömək göstərəcəyinə inanıb razılıq versə də, görünən odur ki, ölkəmizə qarşı ikili standartlar davam edir.

Beləliklə, razılıq əsasında oktyabrın 20-də fəaliyyətə başlayan missiyanın müddəti dekabrın 19-da başa çatdı. Bu barədə Avropa İttifaqı Şurasının Mətbuat xidməti məlumat yayaraq bildirdi ki, Ermənistandakı monitorinq missiyası fəaliyyətini başa vurub. Missiyanın məqsədinin isə bölgədə sülhün və təhlükəsizliyin bərpasının, etimadın yaradılmasının təmin edilməsi, həmçinin iki ölkə arasında beynəlxalq sərhədlərin delimitasiyası proseslərinin asanlaşdırılması olduğu vurğulanıb.

Üstündən bir ay keçməmiş Aİ əvvəlki missiyanın effektiv olduğunu bəhanə edərək bu dəfə sərhədə daha uzun müddətə və böyük tərkibdə missiya göndərmək barədə qərar qəbul etdi.

Yanvarın 23-də Avropa İttifaqı Şurası Ümumi Təhlükəsizlik və Müdafiə Siyasəti (CSDP) çərçivəsində Ermənistanda Aİ-nin mülki missiyasının (EUMA) yaradılmasına razılıq verildi. Missiyanın məqsədi Ermənistanın sərhədyanı ərazilərində sabitliyə, regionda etimadın yaranmasına töhfə vermək və Aİ tərəfindən dəstəklənən Ermənistanla Azərbaycan arasında normallaşma sözləri üçün əlverişli mühiti təmin etməkdir.

Missiyanın müddətinin iki il olacağı və EUMA-nın mandatının Əməliyyat Qərarının Ermənistanda yerləşəcəyi vurğulanıb. Mülki Əməliyyatlar Komandiri Aİ-nin Xarici Fəaliyyət Xidmətinin Mülki Planlaşdırma və Davranış Qabiliyyəti Departamentinin idarəedici direktoru Stefano Tomat olacaq. Yaxın gələcəkdə regionda əməliyyatlara rəhbərlik edən missiya rəhbəri təyin olunacaq.

Eyni zamanda Aİ-nin Xarici siyasət və Təhlükəsizlik məsələləri üzrə Ali nümayəndəsi Cozep Borrell qeyd edib ki, Ermənistanda missiyanın yaradılması təşkilatın Cənubi Qafqazdakı fəaliyyətində yeni mərhələyə start verir.

Beləliklə, Aİ missiyasının normallaşma gündəliyinin irəli aparılmasına töhfə verəcəyi ilə bağlı ilkin gözləntilərin üzərindən xətt çəkilib. Əslində məqsədin, niyyətin fərqli ol-

duğu görünür. İlk razılışmada ölkəmizin ərazisində də missiyanın yerləşdirilməsi təklif edilsə də, Azərbaycan buna icazə vermədi.

Aİ missiyasının normallaşma gündəliyinə töhfəsi ilə bağlı gözləntilər sarsılıb

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi də Aİ-nin Ermənistanda yenidən missiya yaratmaq qərarına münasibət bildirib. XİN-in yaydığı açıqlamada qeyd olunub ki, missiyanın Ermənistanda yerləşməsinin müvafiq qaydada Azərbaycanın legitim maraqlarını nəzərə alması, habelə Aİ tərəfindən bu missiyanın fəaliyyətinin qarşılıqlı inam və etimadı sarsıtılmayacaq şəkildə həyata keçirilməsi təmin edilməlidir.

Bildirilib ki, iki aylıq missiyanın dəqiq müəyyən edilmiş parametrlərinin və məqsədlərinin yüksək səviyyədə razılaşdırılmasına baxmayaraq, bəzi Aİ üzv dövlətlərinin qərəzli yanaşma sərgiləməsindən sonra monitorinq missiyasının fəaliyyəti Praqada əldə edilmiş razılışmalarla ciddi ziddiyyət təşkil etdiyi müşayiət olunub. Bu da öz növbəsində, Aİ çərçivəsində qərar qəbul etmə prosesinin etibarlılığı və şəffaflığı ilə bağlı ümumi etimada təsir edib.

Əslində Aİ-nin Ermənistanda monitorinq missiyasının mövcudluğunun Ermənistan tərəfindən hər üç istiqamətdə normallaşma prosesini pozmaq cəhdlərinin artması, o cümlədən Azərbaycan, Ermənistan və Aİ Şurası liderlərinin üçtərəfli görüşünə əsassız ittihamlarla zərbə vurulması ilə üst-üstə düşdüyü qeyd olunub. Beləliklə, Aİ missiyasının normallaşma gündəliyinin irəli aparılmasına töhfə verəcəyi ilə bağlı ilkin gözləntilərin sarsıldığı diqqətə çatdırılıb.

Vurğulanıb ki, Aİ missiyasının mövcudluğunun hazırkı dialoq mexanizmlərinə qarşı sui-istifadəsi təhlükəlidir və bundan çəkinilməlidir.

Missiyanın göndərilməsi yekun sülh proseslərinin uzadılmasına hesablanıb

Milli Məclisin deputatı Elşad Mirbəşiroğlu qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, Aİ-nin Ermənistana növbəti uzunmüddətli missiya göndərməsi hazırkı reallıqlar çərçivəsində proseslərə heç bir müsbət çalar qatmır.

Deputat Brüsseldə Aİ Şurasının prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə Azərbaycan Prezidenti ilə Ermənistan baş nazirinin dörd görüşünü xatırladaraq qeyd edib ki, bu görüşlər zamanı tərəflər arasında yekun sülh sazişinin imzalanması, ümumiyyətlə, sülh gündəliyinin irəli aparılması istiqamətində ciddi müzakirələr aparılıb. Bu müzakirələr Azərbaycan və Ermənistan arasında qısa zamanda sülh sazişinin imzalanacağı təsəvvürlərini də formalaşdırmağa başlayıb.

Deputatın fikrincə, Avropada sonuncu Praqa görüşündə Ermənistan dəstək nümayiş etdirildi ki, bu da Aİ-nin 40 nəfərlik müşahidə missiyasının Ermənistan ərazisinə göndərilməsi barədə qərar qəbul etməsi idi: "Azərbaycan isə ərazisinə belə bir missiyanın göndərilməsinə razılıq vermədi, amma sülh naminə lazım bildiyi çərçivədə əməkdaşlığa hazır olduğunu nümayiş etdirdi. Ötən il dekabrın 19-da göndərilmiş müşahidə missiyasının fəaliyyət müddəti başa çatdı. Amma missiyanın nəticəsi, hər hansı hesabat və ya təsəvvürlər olmadı. Bunun ardınca isə Ermənistan ərazisinə daha uzun müddətə və daha geniş tərkibdə missiya göndərilir".

Elşad Mirbəşiroğlu bildirib ki, missiyanın Ermənistan ərazisinə göndərilməsini zəruri edən heç bir şərait mövcud deyil, çünki dövlətimiz tərə-

findən Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsi üçün 5 maddədən ibarət şərtlər irəli sürülüb, həm Avropada danışıqlarda, həm də Ermənistan rəsmilərinin sərgilədiyi mövqelərdə bu şərtlərin məqbul və ədalətli olduğu aydın görünür. Ermənistan tərəfi şərtləri qəbul etdiyini bildirməsinə baxmayaraq, yenə hər vasitə ilə yekun sülh sazişindən yayınmağa çalışır. Praqada bu missiyanın göndərilməsi haqqında qərarın qəbulu da Ermənistanın maraqlarına xidmət edir, bununla onlar yekun sülh sazişi imzalamadan yayınır.

"Bu missiyanın nəticəsi olmadan Avropa hələlik yekun sülh sazişinin imzalanmasının vaxtı çatmadığı mövqeyini sərgiləyəcək. Fikrimcə, iki il müddətinə müşahidə missiyasının göndərilməsi proseslərin uzadılmasına hesablanıb. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın iradəsi ilə tez bir zamanda Azərbaycan və Ermənistan arasında yekun sülh sazişinin imzalanması üçün kifayət qədər real şərtlər mövcuddur. Aİ bu şərtlərdən çıxış etməmiş olsaydı, daha optimal mövqeyi sərgiləyərdi. Bununla həm də Cənubi Qafqaz regionunda ümumi sülhün, təhlükəsizliyin təmin olunması, Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması istiqamətində səmimi addım atmaq istəyini nümayiş etdirə bilərdi", - deyir E.Mirbəşiroğlu əlavə edib.

Deputat hesab edir ki, son qərarlar Aİ-nin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması istiqamətindəki fəaliyyətinin səmimiyyətinə şübhə yaradır. O vurğulayıb ki, Azərbaycanla Avropa arasında əhəmiyyətli əməkdaşlıq istiqamətləri mövcuddur və bu, Avropa üçün bu gün həyati vacib əhəmiyyət kəsb edir. Buna baxmayaraq, Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı qərəzli qətnamə qəbul edir, ölkəmizlə razılaşdırılmadan müşahidə missiyasını Ermənistan ərazisinə göndərir.

Deputat sonda vurğulayıb ki, Aİ missiyanın məqsədinin Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşmasına xidmət etdiyini desə də, Azərbaycanın razılığı olmadan missiyanın göndərilməsi məqsədin heç də xoşniyyətli olmadığına dəlalət edir.

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*